

अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांच्या वस्तीचा विकास करणे (पूर्वीचे नाव दलितवस्ती सुधार योजना) या योजनेसाठीच्या कामांबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: दवसु-२०१५/प्र.क्र.५९/अजाक-१,
मंत्रालय (विस्तार), मुंबई ४०० ०३२
तारीख: २७ मे, २०१५

वाचा

- १) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
क्रमांक :-दवसु-२०१५/ प्र.क्र.४४२/अजाक, दिनांक ०५.१२.२०११
- २) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
क्रमांक :-दवसु-२०१५/प्र.क्र.४४२/अजाक-१, दिनांक ३१.१२.२०११
- ३) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
क्रमांक :-दवसु-२०१५/प्र.क्र.४४२/अजाक-१, दिनांक ०२.०७.२०१२
- ४) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
क्रमांक :-दवसु-२०१५/प्र.क्र.४४२/अजाक-१, दिनांक २०.१२.२०१२
- ५) मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर यांचे दिनांक रिट पिटीशन क्र.१६९८/२०११
संदर्भातील दि.१३.०४.२०१२ चे आदेश.
- ६) नियोजन विभागाचे शासन निर्णय क्र.
(१) जिवायो १००७/प्र.क्र.३९/का.३४४४, दि.१६.०२.२००८ व
(२) डिएपी-१०१४/प्र.क्र.२९५/का.१४८९/दि.१७.१२.२०१४.

प्रस्तावना

अनुसूचित जातीच्या समाजाचे लोक समुहाने गावाच्या परिसिमेत वास्तव्य करीत राहतात. तसेच ब-याचदा अनुसूचित जातीपैकी उपजाती व जातीनिहाय घरे वेगवेगळ्या समुहाने एकत्रित वास्तव्य करून राहतात व अशाप्रकारे वास्तव्य करून असलेल्या सर्व जाती/उपजातींच्या समुहास दलित वस्ती असे संबोधण्यात येते. या वस्त्यांमध्ये मुलभूत सोयीसुविधा पुरवून तेथील लोकांचे जीवनमान उंचावण्यासाठी दलित वस्ती सुधार योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. सदर योजनेंतर्गत दलित वस्त्यांमध्ये अंतर्गत रस्ते, नाली बांधणे, पाणीपुरवठा, पाण्याचा हौद, समाजमंदिर, रस्त्यावरील विद्युत पुरवठा, शौचालये इ.गरजा विचारात घेऊन विकास कामांना प्रशासकीय मंजूरी दिली जाते.

२. दलित वस्ती सुधार योजनांतर्गत मंजूर करावयाच्या कामांना मंजूरी देण्यासंदर्भातील या विभागाच्या दि.५.१२.२०११ च्या शासन निर्णयातील परिशिष्ट अ मधील क्र.(७) अन्वये अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन करण्यात आली आहे. त्यानुसार अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांच्या वस्तीचा विकास करणे या संदर्भातील कामांची निवड करण्याबाबतची कार्यवाही सदरील समितीकडून करण्यात येते.

३. या अनुषंगाने नियोजन विभागाने दि.१६.०२.२००८ च्या शासन निर्णयान्वये सर्वसाधारण जिल्हा वार्षिक योजना निधी अर्थसंकल्पीत करणे, वितरीत करणे व या निधीतील कामांना प्रशासकीय मान्यता देणेबाबतची सुधारीत कार्यपद्धतीबाबत निदेश दिले आहेत. तसेच दिनांक १७.१२.२०१४ च्या शासन निर्णयान्वये उपरोक्त दि.१६.०२.२००८ च्या शासन निर्णयाची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्याबाबत निदेश दिले आहेत. त्यातील निदेशास अनुसरून तसेच मा.उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठ-नागपूर यांनी रिट पिटीशन क्र.१६९८/२०११ मध्ये दि.१३.०१.२०१२ अन्वये दिलेल्या निर्णयास अनुसरून दलित वस्तीची कामे देखील जिल्हा परिषदेच्या मान्यतेने करण्यात यावीत याबाबत शासन स्तरावर विचाराधिन होते.

शासन निर्णय

नियोजन विभागाने दि.१६.०२.२००८ च्या शासन निर्णयान्वये सर्वसाधारण जिल्हा वार्षिक योजना निधी अर्थसंकल्पीत करणे, वितरीत करणे व या निधीतील कामांना प्रशासकीय मान्यता देणेबाबतची सुधारीत कार्यपद्धतीबाबत निदेश व दिनांक १७.१२.२०१४ च्या शासन निर्णयातील सदरील शासन निर्णयाच्या अंमलबजावणीबाबतचे निदेश दिले आहेत. त्यास अनुसरून तसेच मा.उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठ-नागपूर यांनी रिट पिटीशन क्र.१६९८/२०११ मध्ये दि.१३.०१.२०१२ अन्वये दिलेल्या निर्णयास अनुसरून या विभागाच्या दि.५.१२.२०११ मधील परिशीष्ट अ मधील क्र.(७) अन्वये अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेली समिती रद्द करण्यात येत असून दलित वस्तीची कामे देखील जिल्हा परिषदेमार्फत मंजूर करण्याबाबतचे आदेश निर्गमित करण्यात येत आहेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०५२८१११५१४८३२२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(न.मु.पाटील)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- २) महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेय/लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
- ३) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
- ४) सहसचिव, मा.मुख्यमंत्री यांचे कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई

- ५) सहआयुक्त,समाजकल्याण (अनुसूचित जाती उपयोजना) महाराष्ट्र राज्य,पुणे
- ६) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- ७) वित्त विभाग/नियोजन विभाग,मंत्रालय,मुंबई
- ८) सर्व प्रादेशिक उपायुक्त,समाजकल्याण विभाग
- ९) सर्व सहायक आयुक्त,समाजकल्याण विभाग
- १०)सर्व जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी,जिल्हा परिषद
- ११)मा.मंत्री,सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव,मंत्रालय,मुंबई
- १२)मा.राज्यमंत्री,सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव,मंत्रालय,मुंबई
- १३)मा.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक,मंत्रालय,मुंबई
- १४)उपसचिव/कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प/विधयो),सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,मंत्रालय,मुंबई.
- १५)निवडनस्ती,अजाक-१